

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ผลของการเสริมสร้างศักยภาพผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ต่อการรับรู้ความสามารถตนเอง ความร่วมมือในการรักษา และการควบคุมน้ำตาลในเลือด
ผู้เขียน	นางอภิญญา เมืองคำ
ปริญญา	เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการเภสัชกรรม)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผศ.ดร. ภาณุศิริตรี สุทรจิตต์

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อประเมินผลของการเสริมสร้างศักยภาพผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง ความร่วมมือในการรักษา และการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด โดยเทียบระหว่างกลุ่มที่ได้รับการเสริมสร้างศักยภาพ (31 คน) และกลุ่มที่รับบริการรูปแบบปกติ (25 คน) **วิธีการศึกษา:** non-randomized controlled-group pretest posttest design ศึกษาในผู้ป่วยเบาหวานกลุ่มที่มีศักยภาพการดูแลตนเองระดับเร่งด่วนปานกลาง ที่มารับบริการที่โรงพยาบาลแห่งกระเจาน เพชรบุรี กลุ่มทดลองได้ร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างศักยภาพเดือนละ 1 ครั้ง ติดต่อกัน 3 เดือน กิจกรรมหลักประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ Information sharing, Pharmacist-patient communication, Choice และ Shared decision making **ผลการศึกษา:** ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีการรับรู้ความสามารถตนเอง ผลของระดับ HbA_{1c} และผลของระดับ FBS ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนการรับรู้ความสามารถตนเอง 62.6±12.8 vs. 71.5±7.2, p<0.001; HbA_{1c} 8.3±1.5% vs. 7.7±1.1%, p=0.002; FBS 180.4±34.2 mg/dl vs. 152.9±44.8 mg/dl, p=0.001) และมีค่าการรับรู้ความสามารถตนเองและระดับ HbA_{1c} ดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (กลุ่มควบคุม: 64.7±7.8 คะแนน และ 8.7±1.7%, p=0.001 และ 0.047 ตามลำดับ) ส่วนระดับ FBS ไม่แตกต่างกันทางสถิติ (p=0.180) นอกจากนี้ ร้อยละ 26 ของกลุ่มทดลองสามารถ

ควบคุมระดับ $HbA_{1c} \leq 7$ ได้ตามเป้าหมาย สูงขึ้นจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญด้วย ($p < 0.001$) ด้านความร่วมมือในการรักษา พบว่ากลุ่มทดลองมีแนวโน้มร่วมมือในการใช้ยาสูงขึ้น แต่มาไม่ตรงนัดสูงขึ้นเล็กน้อย โดยไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม ($p = 0.153$ และ 0.391 ตามลำดับ)

สรุป: กระบวนการและกิจกรรมที่นำมาใช้ในการเสริมสร้างศักยภาพผู้ป่วยมีผลให้การรับรู้ความสามารถของตนเองและค่า HbA_{1c} ดีขึ้นอย่างชัดเจน ส่วนความร่วมมือในการใช้ยาและค่า FBS มีแนวโน้มดีขึ้นแต่ยังไม่เห็นผลชัดเจน ดังนั้นการนำแนวทางการเสริมสร้างศักยภาพผู้ป่วยนี้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานพยาบาล จึงน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวานในการเพิ่มศักยภาพในการดูแลตนเองต่อไป

Thesis Title	Effects of Patient Empowerment on Self - Efficacy, Adherence and Glycemic Control in Patients with Type 2 Diabetes
Author	Mrs.Apinya Muangkum
Degree	Master of Pharmacy (Pharmacy Management)
Thesis Advisor	Asst.Prof.Dr.Siritree Suttajit

ABSTRACT

Objective: To examine the effects of patient empowerment on self-efficacy, adherence and glycemic control in patients with type 2 diabetes at Krangkrachan hospital, Phetburi. **Method:** A non-randomized controlled-group pretest posttest design, comparing the outcomes of the control group receiving conventional care (n=25) and the study group who received patient empowerment activities once a month in 3 consecutive months (n=31). The sample group were diabetic out-patients with moderate level of self-care competency visited Krangkrachan hospital. The 4 main empowerment activities included information sharing, pharmacist-patient communication, choice, and shared decision making. **Results:** Compared to the baseline, results showed significant improvement of the study group's self-efficacy, HbA_{1c} level and FBS level (self - efficacy score 62.6±12.8 vs. 71.5±7.2, p <0.001; HbA_{1c} 8.3 ±1.5 % vs. 7.7 ±1.1%, p=0.002; FBS 180.4±34.2 vs. 152.9±44.8 mg/dl, p=0.001). This improvement of self-efficacy and HbA_{1c} level also significantly differ from the control group (control group: 64.7±7.8 and HbA_{1c} 8.7 ±1.7 %, p=0.001 and 0.047 respectively), with no differ on FBS level (p=0.180). Twenty-six percent of the study group were significantly improved in term of reaching the target HbA_{1c} ≤ 7 in 3 months (p<0.001).

Regarding the treatment adherence, the study group tended to have higher drug adherence, but lower appointment adherence; however these were not differ from the control group ($p= 0.153$ and 0.391). **Conclusion:** Patient empowerment activities obviously improved type 2 diabetes patients in terms of self-efficacy and HbA_{1c} level, with less effect on drug adherence and FBS level. Blending the concept of patient empower into health practice and context of the health setting could benefit the diabetes patients in long-term.